

Rekommendation att teckna nytt färdtjänstavtal med Stockholms läns landsting

Remiss från Kommunförbundet Stockholms län

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Färdtjänstavtal med Stockholms läns landsting godkänns att gälla fr.o.m. 1 januari 2005 t.o.m. 31 december 2008.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Föredragande borgarrådet Margareta Olofsson anför följande.

Bakgrund

Sedan 1977 ansvarar Stockholms läns landsting via ett avtal med länets kommuner för den särskilda kollektivtrafiken. I nuvarande avtal överlåter kommunen sina uppgifter jämlikt lagen om färdtjänst (1997:736) till landstinget som trafikhuvudman. Avtalet löper ut den 31 december 2004 och har sagts upp av landstinget.

KSL (Kommunförbundet Stockholms län) och landstinget har tillsammans utrett möjligheterna till samordning, effektivisering och förbättringar av de samhällsbetalda resorna i Stockholms län. Utredningens resultat har redovisats i en rapport, "Ökad samordning av samhällsbetalda resor i Stockholms län", den 5 februari 2004. Av rapporten framgår att det för närvarande saknas lagliga förutsättningar för att möjliggöra en långtgående samordning och integrering av de transportformer som får stöd av samhället. Samtidigt visar erfarenheterna att viss förbättring, utveckling och effektivisering går att genomföra om berörda parter sätter sig tillsammans.

Enligt nuvarande färdtjänstavtal skall kommunerna företrädas av KSL vid förhandlingar om ett nytt avtal. KSL:s styrelse gav våren 2004 kansliet i uppdrag att inleda förhandlingar. Förhandlingsprocessen har dragit ut på tiden då landstinget länge krävde en kommunal delfinansiering av färdtjänsten vid tecknande av ett nytt avtal, något som inte accepterades av KSL:s styrelse.

KSL:s bedömning är att fördelarna med att landstinget svarar för färdtjänsten överväger alternativet att kommunen skulle ta tillbaka ansvaret och själv svara för och tillhandahålla färdtjänst. KSL rekommenderar därför länets kommuner i en skrivelse (*bilaga*) att ett nytt färdtjänstavtal tecknas med landstinget. Den föreslagna avtalstiden är från den 1 januari 2005 till och med 31 december 2008. Därest avtalet inte sägs upp av landstinget eller kommunen före utgången av år 2007 skall detta gälla tills vidare i fyraårsperioder med ett års uppsägningstid.

Det nu föreslagna avtalet tar sin utgångspunkt i tidigare avtal men innehåller några viktiga kompletteringar:

- ? Kvalitetssäkring av ansökningsprocessen för tillstånd för färdtjänst.
- ? Definition av de resor som föranletts av kommunala beslut och som inte ingår i landstingets åtagande.

- ? Lokala samverkansråd mellan kommun och landsting med uppgift att identifiera och föreslå förbättringar av tillgängligheten till den allmänna kollektivtrafiken.
- ? Regionalt samverkansråd mellan KSL och landstinget med uppgift att framförallt följa avtalets utveckling.

Den utdragna förhandlingsprocessen har gjort att ärendet inte kunnat remitteras inom staden innan nuvarande avtals utgång. Staden har dock representerats i förhandlingarna genom den politiska representationen i KSL:s styrelse. Stadsledningskontoret har också följt frågan.

Mina synpunkter

Färdtjänsten är en ovärderlig del av den funktionshindrades vardag och det är av stor vikt att resorna samordnas på bästa sätt för den enskilde. Den utredning som KSL och landstinget gemensamt genomfört visar att det finns lagliga hinder mot en långtgående samordning och integrering av de transportformer som får stöd av samhället. Det är därför nödvändigt att kommunerna och landstinget inom de ramar som idag finns arbetar för att utveckla och effektivisera de samhällsbetalda resorna.

Jag anser det positivt att det nu föreliggande avtalsförslaget förtydligar de kvalitetskrav som ställs på ansökningsprocessen för tillstånd för färdtjänst. De lokala och regionala samverkansråd som ska följa utvecklingen av såväl verksamheten som avtalet får också en viktig roll i arbetet att stärka samverkan. Avtalet kan komma att medföra ökade kostnader för staden, vilka måste täckas inom varje berörd nämnds ram. Jag delar dock KSL:s bedömning att alternativet att kommunen tar tillbaka ansvaret att själv svara för och tillhandahålla färdtjänst är till större nackdel för kommunen än det aktuella förslaget. Jag föreslår därför att nytt färdtjänstavtal med landstinget tecknas enligt rekommendationerna från KSL.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Färdtjänstavtal med Stockholms läns landsting godkänns att gälla fr.o.m. 1 januari 2005 t.o.m. 31 december 2008.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Stockholm den 30 november 2004

MARGARETA OLOFSSON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Rätten till färdtjänst eller en kollektivtrafik med god tillgänglighet är central för funktionshindrades möjligheter att skapa sig en meningsfull vardag. Det föreliggande avtalsförslaget visar tydligt på den gråzon och otydlighet som finns mellan vad som är landstingets respektive kommunens ansvarsområde. Att landstinget nu tydligt fransäger sig ansvaret för resor föranledda av kommunala beslut, innebär i vissa fall att kostanden nu skjuts över på någon annan. Även om huvudde-

len av de kommunala verksamheterna redan har dessa resor i egen regi, kommer beslutet att påverka enskilda människors möjlighet till resande.

Var ansvaret för dessa resor nu landar, och vilka kostnader det rör sig om, är i dagsläget mycket oklart. Varken landstinget eller KSL har i dag någon klar uppfattning om vilka konsekvenser detta får för staden. Sannolikt kommer kostnaden att märkas först då varje enskild stadsdel står inför fullbordat faktum.

Detta är mycket olyckligt. Att landstinget dragit det längre strået i förhandlingarna om ett nytt färdtjänstavtal är tydligt. Värre är dock att ingen i dag tycks kunna redovisa vilka konsekvenser detta få för stadsdelarnas ekonomi eller enskilda individer i behov av färdtjänst. Rimligen ligger det i stadens intresse att snarast se över vilka följder den nya paragrafen i avtalet får för såväl verksamheter som individer.

På längre sikt bör det utredas om inte färdtjänsten kan lösas genom ett pengsystem där den biståndsbedömde själv får välja transporttjänst

ÄRENDET

Sedan 1977 ansvarar Stockholms läns landsting via ett avtal med länets kommuner för den särskilda kollektivtrafiken. I nuvarande avtal överlåter kommunen sina uppgifter jämlikt lagen om färdtjänst (1997:736) till landstinget som trafikhuvudman. Avtalet löper ut den 31 december 2004 och har sagts upp av landstinget.

KSL (Kommunförbundet Stockholms län) och landstinget har tillsammans utrett möjligheterna till samordning, effektivisering och förbättringar av de samhällsbetalda resorna i Stockholms län. Utredningens resultat har redovisats i en rapport, "Ökad samordning av samhällsbetalda resor i Stockholms län", den 5 februari 2004. Av rapporten framgår det att det för närvarande saknas lagliga förutsättningar för att möjliggöra en långtgående samordning och integrering av de transportformer som får stöd av samhället. Samtidigt visar erfarenheterna att viss förbättring, utveckling och effektivisering går att genomföra om berörda parter sätter sig tillsammans.

Enligt nuvarande färdtjänstavtal skall kommunerna företrädas av KSL vid förhandlingar om ett nytt avtal. KSL:s styrelse gav våren 2004 kansliet i uppdrag att inleda förhandlingar. Förhandlingsprocessen har dragit ut på tiden då landstinget länge krävde en kommunal delfinansiering av färdtjänsten vid tecknande av ett nytt avtal, något som inte accepterades av KSL:s styrelse.

KSL:s bedömning är att fördelarna med att Landstinget svarar för färdtjänsten överväger alternativet att kommunen skulle ta tillbaka ansvaret och själv svara för och tillhandahålla färdtjänst. KSL rekommenderar därför länets kommuner i en skrivelse (bilaga) att ett nytt färdtjänstavtal tecknas med landstinget. Den föreslagna avtalstiden är från den 1 januari 2005 till och med 31 december 2008. Därest avtalet inte sägs upp av landstinget eller kommunen före utgången av år 2007 skall detta gälla tills vidare i fyraårsperioder med ett års uppsägningstid.

Det nu föreslagna avtalet tar sin utgångspunkt i tidigare avtal men innehåller några viktiga kompletteringar:

- ? Kvalitetssäkring av ansökningsprocessen för tillstånd för färdtjänst.
- ? Definition av de resor som föranletts av kommunala beslut och som inte ingår i landstingets åtagande.
- ? Lokala samverkansråd mellan kommun och landsting med uppgift att identifiera och föreslå förbättringar av tillgängligheten till den allmänna kollektivtrafiken.
- ? Regionalt samverkansråd mellan KSL och landstinget med uppgift att framförallt följa avtalets utveckling.

Den utdragna förhandlingsprocessen har gjort att ärendet inte kunnat remitteras inom staden innan nuvarande avtals utgång. Staden har dock representerats i förhandlingarna, dels genom den politiska representationen i KSL:s styrelse, dels genom att stadsledningskontorets juridiska avdelning deltagit i förhandlingarna. Stadsledningskontoret har också följt frågan.